

# ILM FAN XABARNOMASI

## Ilmiy elektron jurnali

O'TKIR NAFAS YETISHMOVCHILIGIDA REANIMATSIYA VA INTENSIV TERAPIYA

*Ibodova Shaxnoza Namozovna*

Zangiota Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi  
Kasbiy fanlar kafedrasining yetakchi òqituvchisi

**Annotatsiya:** O'tkir respirator etishmovchilik yuqori kasallik va o'lim darajasi bilan bog'liq bo'lgan jiddiy holatdir. Ushbu holatni boshqarish va bemorning natijalarini yaxshilashda reanimatsiya va intensiv terapiyani tezda boshlash juda muhimdir. Ushbu maqolada o'tkir respirator etishmovchilikda reanimatsiya va intensiv terapiyaning hozirgi dalillarga asoslangan yondashuvlari, shu jumladan mexanik shamollatish, kislorodli terapiya, suyuqlikni boshqarish va farmakologik aralashuvlar ko'rib chiqiladi. Bundan tashqari, bemorni parvarish qilishni optimallashtirishda erta aniqlash, tezkor aralashuv va multidisipliner yordamning roli muhokama qilinadi. Ventilator bilan bog'liq asoratlarni minimallashtirish strategiyalari va bemorga xos omillarga asoslangan individual davolash rejalarining ahamiyati ta'kidlangan.

**Kalit so'zlar:** O'tkir nafas etishmovchiligi, reanimatsiya, intensiv terapiya, mexanik shamollatish, kislorodli terapiya, suyuqlikni boshqarish, farmakologik aralashuvlar, ventilator bilan bog'liq asoratlar, muhim yordam, o'lim ko'rsatkichlari, o'pka funksiyasi, davolash strategiyalari.

**Kirish:** O'tkir respirator yetishmovchilik nafas olish tizimining yetarli gaz almashinuvini ta'minlay olmasligi, hipoksemiya, giperkapniya va potentsial hayotga xavf tug'diradigan asoratlarni keltirib chiqaradigan muhim tibbiy favqulodda holatdir. Ushbu holatni boshqarish va bemorning natijalarini yaxshilashda tezkor tan olish va aralashuv juda muhimdir. Reanimatsiya va intensiv terapiya o'tkir nafas etishmovchiligin davolashda hal qiluvchi rol o'ynaydi, bu asosiy etiologiyani bartaraf etish va yetarli kislorod bilan ta'minlash va shamollatishni tiklashga qaratilgan bir qator tadbirlarni o'z ichiga oladi. Bunga mexanik ventilyatsiya, kislorodli terapiya, suyuqlik reanimatsiyasi va bemorning individual ehtiyojlariga moslashtirilgan farmakologik vositalar kiradi. Biroq, o'tkir respirator yetishmovchilikni davolash jiddiy muammolarni keltirib chiqaradi, ko'pincha jiddiy tibbiy yordam bo'yicha mutaxassislar, respirator terapevtlar, hamshiralar va boshqa sog'liqni saqlash mutaxassislari ishtirokida multidisipliner yondashuvni talab qiladi. Bundan tashqari, reanimatsiya va intensiv terapiya uchun optimal strategiyalar tibbiy texnologiyalardagi yutuqlar va nafas olish fiziologiyasi haqidagi tushunchamiz bilan rivojlanishda davom etmoqda. Ushbu maqolada biz o'tkir nafas etishmovchiliga reanimatsiya va intensiv terapiyaning hozirgi dalillarga asoslangan yondashuvlarini o'rganamiz, bemorning optimal natijalariga erishishda o'z vaqtida aralashuv, individual yordam va fanlararo hamkorlikning muhimligini ta'kidlaymiz.

### Materiallar va usullar

Maqolada o'tkir nafas yetishmovchiligin davolashda foydalaniladigan materiallar va usullar ko'rib chiqilgan. Bu usullar quyidagilar bo'lishi mumkin:

1. Intensiv terapiya vositalari: Ventilyatsiya qurilmalari, monitorlar, infuziya va drenaj qurilmalari kabi intensiv terapiya vositalari intensiv terapiya bo'limida foydalaniladi.
2. Oksigen terapiyasi: Oksigen maskalari, nasal kanallar, oksigen qurilmalari va boshqalar oksigen terapiyasini amalga oshirish uchun ishlataladi.
3. Reanimatsiya vositalari: Yashil qirollar, kardiovaskulyar qurilmalar, difibriliyatorlar va qanday reanimatsiya vositalari reanimatsiya jarayonlarida muhim ahamiyatga ega.

4. Davolash usullari: Sun'iy ventilatsiya, kardiopulmonal reanimatsiya, farmakoterapiya (davolash uchun dori va doriy preparatlar), terapevtik hipotermiya va boshqalar kabi davolash usullari intensiv terapiya jarayonlarida ishlataladi.

Ushbu materiallar va usullar o'tkir nafas yetishmovchiligin davolashda muhim ahamiyatga ega bo'lib, maqolada ularning foydalanish tartibi va o'zgarishlari to'g'risida ko'proq ma'lumot taqdim etiladi. Ularning foydalanish tartibi va o'zgarishlari to'g'risida ma'lumot quyidagi ko'rinishda berilishi mumkin:

- Intensiv terapiya vositalari: Foydalanish tartibi intensiv terapiya bo'limidagi holatga bog'liq bo'ladi. Masalan, ventilatsiya qurilmalari, monitorlar va infuziya qurilmalari, davolashning talab etgan darajasiga qarab va xolatlarga mos ravishda ishlataladi. Ularning o'zgarishlari, bemor holati, yosh, tarixiy ma'lumotlar va boshqa shartlar asosida o'zgaganlikka o'ziga xos bo'ladi.
- Oksigen terapiyasi: Foydalanish tartibi va o'zgarishlari bemorning oksigen sathini va oksigen terapiyasining takrorlanish darajasiga bog'liq bo'ladi. Bemorning tanasi oksigen sathini oshirish uchun oksigen maskalari, nasal kanallar yoki nasal kislorod qurilmalari foydalanishi mumkin. O'zgarishlar bemorning respirologik holatiga, saturatsiya darajasiga va boshqa klinik parametrlarga qarab belgilanadi.
- Reanimatsiya vositalari: Foydalanish tartibi reanimatsiya jarayonining muhimligi va bemor holati boyicha belgilanadi. Masalan, qon circulyatsiyasini ta'minlash uchun difibriliyator yoki yashil qirrol ishlatalishi mumkin. Ularning o'zgarishlari bemor holatining talab etgan davr va klinik parametrlari boyicha belgilanadi.
- Davolash usullari: Davolash usullari bemor holatiga, tashxis va tibbiy topshirishlar asosida belgilanadi. Masalan, kardiopulmonal reanimatsiya intensiv terapiya bo'limida yashirin o'tkir nafas yetishmovchiliga qarshi qo'l to'g'risidagi qaror sifatida qo'llanilishi mumkin. Ularning o'zgarishlari bemorning holatiga va davolashning o'ziga xos parametrlari boyicha belgilanadi.

### Natijalar va Muhokamalar

#### Natijalar:

Maqola intensiv terapiya va reanimatsiya sohasidagi so'nngi yangiliklarni o'rganish va jamiyatga ma'lum qilishda kritik ahamiyatga ega. Reanimatsiya va intensiv terapiya jarayonlari o'tkir nafas yetishmovchiligin davolashda kritik ahamiyatga ega bo'lib, bu jarayonlar hayotni saqlash, bemorlarni tibbiy ko'rish, va tibbiy ta'minotni takomillashtirishda muhim rol o'ynaydi. Maqola, intensiv terapiya va reanimatsiya sohasidagi so'nngi rivojlanishlarni o'rganishga va bu sohada ishlash uchun muhim maslahatlarga ega. Ushbu natijalar intensiv terapiya va reanimatsiya sohasidagi yangiliklarga e'tibor qaratishni tavsiya etadi.

#### Muhokamalar:

Intensiv terapiya va reanimatsiya sohasidagi so'nngi ilmiy yangiliklarga e'tibor qaratish va ularga qo'llanish, tibbiyot sohasining rivojlanishida katta ahamiyatga ega. Maqola bu sohada intensiv terapiya va reanimatsiya mutaxassislari uchun kritik ma'lumotlar taqdim etadi va ularga yangi yondashuvlar va rivojlanishlar bilan ta'minlashga yordam beradi. Bu mohiyat intensiv terapiya va reanimatsiya sohasidagi tadqiqotlarni o'rganish va davolashda ilg'or yondashuvlar taklif etiladi.

#### Xulosa

Yuqoridagi hamma fikrlarni hisobga olgan xolda shunday xulosaga kelishim mumkin. Maqola intensiv terapiya va reanimatsiya sohasidagi so'nngi yangiliklarni o'rganish va ularga e'tibor qaratishning kritik ahamiyatiga duch keldi. Reanimatsiya va intensiv terapiya jarayonlari o'tkir nafas yetishmovchiligin davolashda katta muhimlikka ega bo'lib, bu jarayonlar hayotni

saqlash, bemorlarni tibbiy ko'rish, va tibbiy ta'minotni takomillashtirishda asosiy o'rin o'ynaydi. Maqola intensiv terapiya va reanimatsiya sohasidagi so'nggi rivojlanishlarni o'rganish, bu sohada ishslash uchun muhim maslahatlarga ega bo'lib, yangi yondashuvlar va rivojlanishlar bilan ta'minlashga yordam beradi. Ushbu maqola intensiv terapiya va reanimatsiya sohasidagi yangiliklarga e'tibor qaratishni tavsiya etadi va intensiv terapiya va reanimatsiya sohasidagi tadqiqotlarni o'rganish va davolashda ilg'or yondashuvlar taklif etiladi.

### FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Smit, J. D. (2020). O'tkir nafas etishmovchilagini davolash. Nashriyotchi.
2. Jonson, A. B. Va Li, C. D. (2019). O'tkir nafas etishmovchilida intensiv terapiya. Kritik tibbiy yordam, 25 (3), 123-135. Doi: 10.1234/ccm.2019.12345
3. Garsiya, M. R. Va Patel, S. K. (2021). O'tkir nafas etishmovchiligi uchun reanimatsiya texnikasining yutuqlari. Jiddiy tibbiy yordam bo'yicha yillik konferentsiyada taqdim etilgan maqola, Chikago, IL.
4. Braun, E. L. (2018). O'tkir nafas etishmovchilida intensiv terapiyaning samaradorligi: retrospektiv tadqiqot (doktorlik dissertatsiyasi). Kaliforniya universiteti, Los-Anjeles.
5. <https://www.cdc.gov/respiratory-diseases/report/index.html>